

עדות של

פסיכיאטר:

ילדך הצורדי?

"הילד האידילי" — השקט, המנומם, הממושמע — הוא אולי נחת להוריו, אך אסון לעצמו. זוהי דעתו יוצאת-הדופן של ד"ר פאבל טאוסינג, פסיכיאטר ורופא למחלות ילדים אמריקאי נודע.

יותר ויותר מבין ילדינו אינם רוצים להיות כמו הוריהם. זוהי אחת התופעות המאפיינות את עולמנו כיום — במיוחד בי ארצות-הברית ובאירופה, אך במידה רבה גם בישראל.

והשאלה היא: אם לרך חצוף, מתמרה, מתעקש לא לקבל עצות ולעשות דברים ב"דרכו שלו" — האם זה בהכרח רע?

לא, טוען ד"ר פאבל טאוסינג, פרופסור לפסיכיאטריה ולמחלות-ילדים בבית-הספר לרפואה של אוניברסיטת אוקלהומה בארצות-הברית. הילד "הנחמד", נושא קינאתם של כל ההורים האחרים ברחוב — עלול, במיקרים רבים, לגדול אומלל, לעבור בבת-אחת מילדות לבגרות, כשהוא קפוא לכל

ממנה, אף כאשר ודמה לו כך; עולם שאמ"צעי התיקשורת הפכוהו לכפר אחד ענקי, אשר בו כל זעזוע חברתי או אחר מור"גשים מייד על-ידי כולם; עולם שבו נהרפו כל דפוסי החיים הישנים, חדשים במקומם עדיין לא גובשו; עולם שמהציתו האחת פוחדת מהשתלטות הקימונים, מחציתו השנייה מהשתלטות הקאפיטליזם, ושניהם יחד

שיהיה לו לבדיאות!

או לא. אם הוא ישראלי, הוא עשוי לחפש תשובה לשאלה: מה לעשות עם מיליון ערבים? לשלוט בהם בכוח? לזרוק אותם מבתיהם? לתת להם שהיון-זכויות? מבוגרים רבים אינם יודעים זאת, אך הצעירים נוטים להתייחס לשאלות מוסריות בוצינות מדהימה.

קשה לתבוע מהורים להבין תופעה זו, ואף יותר מזה — להשלים איתה. אחרי הכל, המרד הוא נגדם. אולם בעצם אין בי כל רע: הדיסקוטקים, המוזיקה המטרופת, השערות הארוכות של הבנים והחצאיות הקצרצרות אצל הבנות, הם כולם סימנים לעצמאות, לאו חוקא לפראות והתפרקות. אם ילדך חצוף ומרדני בגיל שמונה — יש לו סיכויים טובים, בגיל 18, להיות יציב, עצמאי, עומד בביטחון על שתי רגליו. ב"עולמנו הנועז והנבוך, זוהי אחת הסתירות האופייניות ביותר.

כושר-השיפוט שלו ועל יכולתו לרילחם למען מטרה — עוד לפני שיצא לדרכו בחיים. הוא יהיה איש זקן כבר בגיל עשרים. הוא יצליח בלימודיו, בעבודתו, בנישואיו — ולפעמים אפילו לא יידע לנצח שהוא חי תמיד חצי חיים.

הילד מבין עניין

במיקרים רבים, רבים מאוד, דווקא הילד הבלתי-מושמע הוא זה המנסה לצעוד בדרך הנכונה. הוא חש שהוריו אינם כל-יכולים, כל-יודעים. הוא מסרב לקבל את נוסחאותיהם. בימינו, צעיר בן 14, 15, לפעמים אף 13, מגלה כבר עניין בבעיות עולמיות: אם הוא אמריקאי, הוא מנסה להחליט לעצמו אם מלחמת ויאטנאם צודקת

מהסינים. גם בעבר היה זה תפקיד קשה להתכנר. כיום, כאשר ההורים אינם מסוגלים לעזור בכך, הוא קשה שבעתיים.

עצמאות או כניעה

הסיבה שההורים אינם יכולים לעזור היא, שהתשובות שלהם עונות אולי על בעיות האתמול, אך לא על אלו של היום. במיקרים רבים, הילד "הטוב" הוא כזה בגלל שאינו מעלה כלל את הבעיות, מקבל בהכנעה את השקפת עולמם של הוריו — גם כשהוא יודע שזה לא עולמו. חשוב לו יותר להשתלב במסגרת המשפחתית — מאשר לפוצץ אותה, לחפש לעצמו פיתרונות, ולהסתכן אולי באפשרות שלא ימצא בכלל. ילד כזה מתר בבלות על עצמאותו, על

חיו במסגרת שבה כבלוהו הוריו, מבלי שנאבק בילדותו על הזכות לחשוב בעצמו, להילחם בעצמו וגם להיכשל בעצמו.

לעומת זאת — דווקא הילד "הקשה", כביכול, עשוי להצליח במשימת ההתבגרות הי מסובכת. ילד מגיע לידי בגרות כאשר הוא מגבש לעצמו הכרה ברורה בדבר זהותו, במיוחד בהתייחס לאנשים ולמאורעות שמי סביבו. כדי שיגדל להיות אדם יציב, חייבים יחסיו לסביבתו להיות גם הם יציבים. זוהי משימה קשה ביותר בעולמנו הבלתי יציב.

התבגרות בעולם אחר

יום, נולד הילד יגדל בתוך עולם שונה מעולם הוריו; עולם החי באיום הפטריה; הגרעינית — אימה שאין איש משוחרר